

NOTAT

24. november 2025

Sag: 25-019060

Majken Ravnås

Børn og Unge

Administrative bemærkninger til initiativsag vedrørende sagsbehandling og (tvangs)anbringelsessager på det specialiserede børne- og ungeområde

Byrådsmedlem Thomas Clausen, Enhedslisten, har den 19. oktober 2025 via sin initiativret ønsket, at byrådet tager stilling til sag om sagsbehandling og (tvangs)anbringelsessager på det specialiserede børne- og ungeområde.

Slagelse Kommune følger som udgangspunkt forvaltningsretlige og socialretlige principper og lovgivning. I ganske få tilfælde kan det være nødvendigt af hensyn til sagsbehandlingen at fravige udgangspunktet og benytte lovgivningsmæssige og praksisrelaterede undtagelser. Dette sker med ledelsesgodkendelse og sikring af juridisk grundlag.

Nedenfor gives en besvarelse på den nuværende håndtering af sagsbehandlingen i forhold til de punkter, der blev angivet som indstilling i initiativsagen.

1. at borgeren selv har lov til at vælge bisidder

Svar: i sagsbehandlingen på det specialiserede børne- og ungeområde følges reglerne som angivet i Forvaltningslovens § 8 i forhold til borgerens ret til at vælge bisidder:

"Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Myndigheden kan dog kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt. gælder ikke, hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde afvige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov".

Borgere har således ret til selv at vælge en bisidder i forbindelse med behandling af egen sag. En bisidder har i sin funktion ret til at sidde med til møder og kan blandt andet være med til at hjælpe borgeren med at få sagt de ting, der er vigtige for borgeren. Dog har en bisidder ingen rettigheder i juridisk forstand i forhold til sagsbehandlingen.

Kommunen kan ikke fratage borgeren sin ret til at vælge en bisidder, men kan i helt særlige tilfælde vælge at bede en bisidder om at forlade et møde. Det kan ske, hvis bisidderen vurderes ikke at varetage borgerens interesser, og i så fald skal der være en faglig begrundelse herfor.

I forhold til børns ret til at vælge en bisidder følges reglerne som angivet i barnets lov § 6:

"Et barn eller en ung, hvis sag behandles efter denne lov, har på ethvert tidspunkt af sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre. Kommunalbestyrelsen skal oplyse barnet eller den unge om retten efter 1. pkt.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis myndigheden træffer afgørelse om, at barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Myndigheden kan endvidere træffe afgørelse om at tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges.

Stk. 3. Myndigheden kan træffe afgørelse om at udelukke en bisidder helt eller delvis fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst.

Stk. 4. En bisidder for et barn eller en ung skal være fyldt 15 år og er omfattet af straffelovens §152 om tavshedspligt."

I praksis er der en stor opmærksomhed på, at barnet vælger en bisidder, som barnet er tryk ved, så bisidderen kan være barnets tryghedsperson under et møde.

2. at borgeren har lov til at vælge partsrepræsentant

Svar: i sagsbehandlingen på det specialiserede børne- og ungeområde følges reglerne som angivet i Forvaltningslovens § 8 i forhold til borgerens ret til at vælge partsrepræsentant:

"Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sagen behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Myndigheden kan dog kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt. gælder ikke, hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde afvige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov".

Borgere har således ret til selv at vælge en partsrepræsentant i forbindelse med behandling af egen sag. En partsrepræsentant har en række bestemte juridiske rettigheder i forbindelse med sagsbehandlingen, herunder ret til at blive hørt inden en afgørelse og ret til at klage over en afgørelse.

Under helt særlige tilfælde kan kommunen fratage en partsrepræsentant fra en konkret sag. Dette kan ske, hvis partsrepræsentanten vurderes ikke at varetage borgerens interesser, og i så fald skal der være en faglig begrundelse herfor. Det understreges, at der ifølge Ombudsmanden skal tungtvejende grunde til at afsætte en partsrepræsentant. Det er således alene i de sager, hvor partsrepræsentanten vurderes at skade borgerens interesser i sagsbehandlingen, forhindrer samarbejdet med borgeren og grundlæggende ikke varetager borgers interesser, at en partsrepræsentant kan afsættes en sag.

Det sker kun i yderste sjældne tilfælde. Når det sker, vejledes borgeren i at kontakte borgerrådgiveren for at kunne få en uvildig vejledning i sagen. Borgerrådgiveren kan blandt hjælpe borgeren med at forstå en afgørelse, klage over kommunens behandling af sagen m.v. Forvaltningen kan også selv anbefale overfor borgeren, at de kontakter

borgerrådgiveren, der kan deltage i et møde. Der kan ses mere om borgerrådgivningen på Slagelse Kommunes hjemmeside.

3. at borgeren partshøres i underretninger til forvaltningen

Svar: ved underretninger i forvaltningen, følger det specialiserede børne- og ungeområde reglerne som angivet i Forvaltningslovens §19:

"Kan en part ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse."

I praksis bliver borgeren som udgangspunkt indkaldt til et partshøringsmøde i forbindelse med underretninger. Alternativt afholdes et telefonisk møde. Dette gælder også i tilfælde af, at underretningen omhandler borgerens børn (indtil barnet er fyldt 18. år). Under partshøringen udarbejdes et referat af mødet, som journaliseres efterfølgende og sendes til borgeren.

Der er enkelte undtagelser, der kan gøre, at reglerne om partshøring fraviges. Det gør sig gældende, hvis underretningen omhandler bekymring om, at borgeren udøver vold eller overgreb mod eget barn. I sådanne tilfælde træder barnets lov § 5 i kraft, hvor barnet kan partshøres (hvis muligt ift. alder og modenhed) uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Ligeledes gælder barnets lov § 5 i forhold til parthøring generelt af børn.

Barnets lov § 5:

"Børn og unge med behov for særlig støtte, herunder børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, har ret til omsorg, tryghed, beskyttelse og inddragelse for at opnå mulighed for udvikling, læring, sundhed og trivsel og har ret til at udvikle sig i gode sociale fællesskaber.

Stk. 2. Børn og unge med behov for særlig støtte, herunder børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, har ret til indflydelse på de forhold, som vedrører dem.

Stk. 3. Barnets eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages løbende ved samtaler og anden direkte kontakt, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter loven om barnets eller den unges forhold. Inddragelse og samtaler kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Stk. 4. Kravet om samtaler og anden direkte kontakt i stk. 3 kan i helt særlige tilfælde helt eller delvis fraviges, hvis barnets eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Barnets eller den unges holdning og synspunkter skal i disse tilfælde tilvejebringes på anden vis.

- 4. at** forvaltningen prioriterer at hjælpe børn, som har behov for støtte, og nedprioriterer at bruge ressourcer på undersøgelse af børn, der ikke har begrundet behov for støtte

Svar: hvis kommunen har viden om eller grund til at antage, at et barn eller ung har behov for hjælp eller støtte foretages jf. barnets lov §18 indledningsvist en screening i forhold til at vurdere, om der er tale om:

- a. En problemstilling, der ikke kræver yderligere afdækning af barnet eller den unges støttebehov
- b. En problemstilling, der kræver yderligere afdækning af et eller flere forhold af betydning for barnets eller den unges støttebehov
- c. En problemstilling, der kræver en børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges støttebehov

Det betyder med andre ord, at det tidligt og hurtigt kan afklares, om barnet har behov for hjælp og støtte og eventuelt videre undersøgelse. Det bidrager til at sikre, at der ikke anvendes unødvendige ressourcer på undersøgelser af børn og unge, der ikke har et begrundet behov for støtte.

I praksis kunne en partshøring på en underretning således være med til at opklare, at der ikke er et begrundet behov for at iværksætte yderligere undersøgelser eller støttende indsatser. Herefter vil sagen i så fald blive lukket og der kan henvises til hjælp fra civilsamfundet eller andre hjælpemuligheder.

- 5. at** forvaltningen undlader at oprette sager på borgerens ufødte barn, medmindre der er umiddelbart frygt for barnets vilkår, dokumenteret af fagfolk uafhængige af forvaltningen

Svar: på det specialiserede børne- og ungeområde arbejdes der helt overordnet ud fra barnets lov, hvor omdrejningspunktet er at alle børn og unge skal have den nødvendige hjælp tidligt og hurtigt.

Hvis der opstår en bekymring for et ufødt barn, er forvaltningen derfor forpligtet til at undersøge det nærmere. En bekymring kan blandt andet opstå på baggrund af en underretning. Det kan også opstå, hvis der er iværksat en børnefaglig undersøgelse på andre børn i familien. Ligeledes er der en særlig høj bekymring, hvis andre børn i familien er anbragt eller har været udsat for overgreb. Dette er i overensstemmelse med reglerne i barnets lov §21.

Ved alle ovenstående tilfælde er forvaltningen forpligtet til at oprette en sag på det ufødte barn. Når der oprettes sager på ufødte børn, gøres dette i moderens navn og med moderens cpr. nr. Det skyldes, at der skal bruges et cpr. nr. for at kunne oprette en sag.

Barnets lov §21:

"I forbindelse med en børnefaglig undersøgelse af et barn eller en ung skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en børnefaglig undersøgelse af eventuelle andre børn og unge i familien.

Stk. 2. Anbringes et barn eller en ung uden for hjemmet på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge eller overgreb, som barnet eller den unge har

været udsat for, skal kommunalbestyrelsen iværksætte en børnefaglig undersøgelse af eventuelle søskende i husstanden under 15 år, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde undlade at iværksætte en børnefaglig undersøgelse af en eller flere søskende i sager omfatter af stk. 2, hvis det er åbenlyst, at der ikke er behov herfor".

I forvaltningen arbejdes tværgående med mange forskellige fagfolk i forhold til at hjælpe børn og familier ud fra et helhedsorienteret perspektiv. Det indebærer samarbejde med både jordemødre, sundhedstjenesten og øvrige afdelinger i kommunen afhængig af den konkrete situation.